

Projektbeskrivning

Grönblå stråk

- Planering på naturens villkor i Maglehill

Innehållsförteckning

Bakgrund	s.3
Koncept	s.4
Styrande dokument och projekt	s.5
Ekosystemtjänster/funktioner	s.7
Karaktärer	s. 10
Utformning	s.16
Övergripande utformning	s.17
Område 1	s.18
Område 2	s.21
Område 3	s.24
Område 4-6 kompletteras senare	
Vegetation och plantering	s.27
Gångstråksöversikt	s.28
Belysningsöversikt	s.29

BAKGRUND

Kommunen arbetar med att utveckla en ny stationsnära stadsdel i västra Höör. Stadsdelen, som kallas för Maglehill efter den gamla gård som tidigare fanns i norra delen av området, har funnits med i planeringen i många år och genomförandet av det nya området har påbörjats sedan 2020.

Den här delen beskriver bakgrunden till projektet och vilka strategiska planeringsdokument och projekt som har lett fram till det förslag som utarbetats och som redan börjat genomföras.

Här presenteras det konceptuella förslaget för de grönblå stråken med vilka karaktärer som förslaget vill ta fasta på. Karaktärerna finns redan representerade i området idag men behöver utvecklas för att bli mer heltäckande över större ytor.

I projektbeskrivningen finns också beskrivningar av vilka ekosystemtjänster som skulle gynnas av en den tänkta utformningen.

Koncept - Planering på naturens villkor

ÅTERSTÄLLANDE AV NATURLIGA SYSTEM OCH FUNKTIONER

Planeringen i Maglehill syftar till att skapa och åter skapa en typ av system som funnits på platsen tidigare. Återställning av våtmarkerna görs för att åter skapa den funktion de hade innan utdikningen som skedde i samband med rationaliseringen av jordbruket.

Tidigare var större delen av södra Sverige täckt av flerskiktad vegetation med stora gamla träd i trädskiktet och täckande busk- och markvegetation. I den ekonomiska kartan för området framgår att större delen av området vid Maglehill var täckt av skog så sent som för något hundratal år sedan. Genom plantering och sådd kan området åter spira av nytt liv och grönska.

ANVÄNDA LOKALA RESURSER

Vattnet i landskapet är en av de lokala resurser som tas till vara genom utformningen. Vattnet lyfts fram som en resurs för natur och rekreation snarare än att gömmas i djupa dikesfåror.

Topografiska skillnader tas till vara och förstärks för att skapa varierande markförhållanden där en mångfald av växter kan drivas och där naturliga platser för utblickar och mindre och större landskapsrum skapas.

Befintligt material och vegetation ses som en resurs som bevaras och tas till vara. De träd som redan finns längs med stråken bevaras och får en framskjuten plats i utformningen. De kan fungera som amträd för den vegetation som kommer underifrån och som på sikt kommer komplettera de befintliga träden och buskarna. De mindre träd och buskar som kommer underifrån ska värnas och tillåtas bli stora på sikt.

På samma sätt som med växligheten ska utformningen även ta till vara de många stora stenblock som finns på platsen och som grävts fram i samband med de grävarbeten som redan gjorts i området. Blocken är ett bärande inslag i utformningen som bidrar till att skapa rumslighet, mikroklimat för olika arter samt miljöer som stimulerar till fysisk aktivitet och lek.

ÅTERSKAPA LIV

Planeringen syftar till att skapa livsmiljöer och förutsättningar för en mängd olika arter att trivas längs med stråken. Genom en stor variation i topografi, markförhållanden och vegetationsbyggnad så skapas en stor variation av habitat som kan hysa en stor mångfald av arter. Utformningen ska också bidra till att inbjuda till aktivitet, rörelse och lek och bidrar på så vis till att skapa liv på längs med stråken.

Vi människor är biofila och uppskattar platser som innehåller mycket liv. De flesta av oss tilltalas av prunkande växtlighet, porlande bäckar och blommande buskar och träd. Vi är biologiska varelser med en nedärvd känsla för att det är naturen som försör oss om med våra grundläggande behov som vatten och mat. Ett kuperat landskap som erbjuder platser för utblickar och skydd mot faror är det ett landskap som tilltalar oss människor och som får oss att känna trygghet. En gestaltning som görs på naturens villkor är en planering som gynnar oss människor.

GYNNA EKOSYSTEMTJÄNSTER

En utformning som gynnar ekosystemtjänster gynnar därmed också de människor som ska vistas på platsen. Planeringen av de grönbå stråken i Maglehill ska gynna samtliga ekosystemtjänster. Eftersom det är en miljö som på sikt kommer att användas av tusentals människor dagligen så finns behov av att skapa en robust stadsgrönska. Målet är att skapa en miljö med hög andel träd och buskar med mer synligt vatten och ätliga och blommande växter.

Styrande dokument och projekt

Utvecklingen en ny stationsnära stadsdel i västra Höör har funnits med i kommunens styrande dokument under lång tid. Utformningen har växt fram genom de behov av kommunal service som vuxit de senaste decennierna samt genom en förändrad syn på vikten av robust grönstruktur som kan fylla flera olika funktioner och gynna ekosystemtjänster.

I samband med planeringen har ett stadsdelsprogram tagits fram där kommunen presenterar sina tankar för utvecklingen av området i sin helhet. Området var tidigare jordbruksmark med rätade diken som löpte genom området i nordsydlig riktning. Längst i norr finns en bullervall ut mot väg 13. Eftersom diken har grävts i nära anslutning till naturliga lågpunkter i landskapet är det även härifrån som planeringen av området tagit sin utgångspunkt. Dikena har återställts till våtmarker för att återfå något av sin tidigare funktion och kring dessa våtmarker vill kommunen utveckla grönblå stråk för att binda samman grönstrukturen i området och för att skapa attraktiva rörelsevägar för rekreation

ÖVERSIKTSPLAN

Kilen mellan väg 13 och Maglasätevägen fanns med som utbyggnadsområde redan i kommunens översiktsplan från 2002. I översiktsplanen från 2018 fanns mer detaljerade tankar kring utformningen av området och vilka funktioner som skulle kunna rymmas här. Bland annat beskrivs hur området skulle

kunna tillgodose en betydande del av kommunens behov av anläggningar för kommunal service.

Följande strategier som handlar om natur i staden är tagna från Översiktsplanen som särskilt relevanta för utvecklingen i Maglehill:

- *Utveckla grönområden och parker!*
Naturmarken ska växa in mot centrum och vid behov ska naturmark anläggas i både nya och äldre bostadsområden. I grönområden är de naturliga inslagen helt dominerande.
- *Lyft fram vattendragen i stadsmiljön!*
Viktiga verktyg är utformning av närmiljön, aktiv skötsel och skyltar i gatu- och parkmiljöer som talar om namnet på vattendraget.

Figur 1. Grov skiss över strukturen från ÖP som antogs 2018.

STADSDELSPROGRAM VÄSTRA HÖÖR

Stadsdelsprogram för västra Höör godkändes av kommunstyrelsen 2020. I stadsdelsprogrammet står det bland annat att grönstrukturen ska vara en bärande del av stadskaraktären och att stadsdelens karaktär byggs upp av det böljande landskapet. Samt att en ny grönstruktur i form av naturstråk anläggs längs befintliga diken.

Andra ställningstaganden som rör områdets grönstruktur är bland annat:

- *Blågröna stråk. Parkstråk genom området för rekreation, dagvattenhantering, naturvård, närsaltsreduktion, struktur- och rumsbildande*
- *Återväxt/uppväxt av stora träd prioriteras inom hela området, speciellt i delar med hög andel flerbostadshus*
- *Möjlighet att röra sig längs med gröna och blå stråk, placering av allmänna platser prioriteras i anslutning till stråken*
- *Naturlika flerskiktade bestånd snarare än solitära träd*

Figur 2. Programkartan för Stadsdelsprogram för Västra Höör. 5

I stadsdelsprogrammet tas grönstråkens karaktär upp med beskrivningar av vad som ska vara bärande för utformningen av de respektive delarna av stråken.

Västra stråket:

”Längs det västliga grönstråket genom området får grönskan gärna vara täckande för att delvis skärma av de respektive sidorna från varandra.”

Bullervallen:

”På befintlig bullervall finns redan idag flerskiktade bestånd som kan få utvecklas och som kommunen kan arbeta vidare med. På den nya delen av bullervallen behöver kompletteras med ny vegetation i liknande utformning som knyter an till befintliga delar och som har höga kvaliteter samtidigt som den bidrar till att skärma av mot väg 13.”

Östra stråket:

”Den östra korridoren blir den mest som har förutsättningar att bli det mest naturliga grönstråket. Redan idag finns uppvuxen frodig vegetation, inte minst i form av stora klubbalar som ramar in området och skapar en grön ridå åt öster. Den som rör sig genom stråket ska ha upplevelsen av att vara i frodig natur trots att det är mitt i centrala Höör. Den här typen av frodig grönska knyter väl an till de befintliga grönområden som finns i Höörs västra delar.”

DETALJPLANER FÖR DEL AV HÖÖR 19:7 M.FL. OCH ÅKERSBERG 1:6 M.FL.

Två antagna detaljplaner finns som innefattar huvuddelen av grönstrukturen i området. Den ena detaljplanen reglerar områdets första utbyggnadsetapp som innefattar skolan, förskola och särskilt boende samt huvuddelen av de blågröna stråken. Den andra detaljplanen reglerar området för bullervallen ut mot väg 13.

Figur 3. Bilden visar gällande detaljplaner i området.

LOVA-PROJEKTET, HÅLLBAR BLÅSTRUKTUR I VÄSTRA HÖÖR

Sedan 2019 arbetar kommunen med ett lokalt vattenvårdsåtgärdsprojekt (LOVA) i området. Projektet har fått pengar av Havs- och vattenmyndigheten via Länsstyrelsen i Skåne för att arbeta med åtgärder som minskar belastningen av näringsämnen längre nedströms i Höörsån, Ringsjön och i förlängningen havet.

Med hållbar blåstruktur avses blå miljöer som är funktionella för såväl:

Miljö - Bidrar till minskat läckage av näringsämnen, i första hand kväve och fosfor

Biologisk mångfald - Utgör habitat för vattenlevande växter och djur samt arter som gynnas av brynmiljöer

Blåstruktur - Binder samman och skapar länkar för de blå strukturerna i området.

Estetik/rekreation - Skapar en tilltalande länk för rekreation i anslutning till vattenmiljöer

Pedagogiskt - Stråk och dagvattenytorna fungerar i utbildningssyfte genom att i kombination med informationsskyltar berätta om de vinster som kan uppnås med en rätt utformad dagvattenhantering.

De faktiska åtgärder som ska utföras inom ramen för projektet är:

- avfasning av befintliga dikesslänter
- tvåstegsdiken
- meandring
- trädplantering för skuggning
- ytor för vattenansamling/dagvattendammar

LOVA-projektet avslutas under hösten 2023.

Ekosystemtjänster/ funktioner

Här nedan beskrivs vilka funktioner som de grönblå stråken behöver ha för att fungera i sitt sammanhang i anslutning till det nybyggda området för bostäder och kommunala serviceanläggningar. Funktionsbeskrivningen görs utifrån ett ekosystemtjänstperspektiv eftersom begreppet ekosystemtjänst har för avsikt att sammanfatta alla de nyttor som naturen ger oss människor. Ekosystemtjänster (EST) delas in i fyra kategorier, understödjande EST som är förutsättningen för att alla andra typer av ekosystemtjänster ska fungera, producerande, kulturella och reglerande ekosystemtjänster. Beskrivningen av vilka ekosystemtjänster som gynnas i planeringen för de grönblå stråken i Maglehill utgår från Boverkets lista för kategorisering och benämning av ekosystemtjänsterna.

1.1 BIOLOGISK MÅNGFALD

Samtliga understödjande ekosystemtjänster gynnas av en utformning som liknar natur och naturliga system i så hög utsträckning som möjligt. Biologisk mångfald ska gynnas längs med stråken i Maglehill genom en variationsrikedom inom arter, mellan arter och av ekosystem. Skapandet av olika biotoper både kopplat till land och vattenmiljöer samt bryn och övergångszoner innebär goda möjligheter för biologisk mångfald.

1.2 EKOLOGISKT SAMSPEL

Ett rikt utbud av biotoper och förutsättningar med varierande mikroklimat innebär en stor potential för ekologiskt samspel inom och mellan arter. Inte minst får mänskliga brukare möjlighet att interagera med andra växt- och djurarter.

1.3 LIVSMILJÖER

Variationen i utformning och återskapande av natur innebär stor potential för de grönblå stråken att fungera som livsmiljö för många arter. Strukturen på utformningen med sammanhängande stråk är också gynnsam för växt- och djurarters fortplantning, födosök och spridning.

1.4 NATURLIGA KRETSLOPP

Genom en återskapande av natur och våtmarker längs med miljöer som tidigare varit diken i odlingslandskap förbättras förutsättningarna för naturliga kretslopp. I samband med anläggande av våtmarkerna och utformningen kring dessa har extra fokus legat på sedimentering och upptagande av näringsämnen kväve och fosfor. Återskapande av våtmarker har samtidigt en positiv effekt som kolsänka och även den flerskiktade vegetation som ska planteras i området kommer att bidra till att ta upp kol från atmosfären.

1.5 JORDMÅNSBILDNING

Ekosystem som återställs för att i högre utsträckning efterlikna naturliga miljöer innebär en högre mångfald med högre aktivitet i jorden. Ekosystemens organismer bryter ned material på och i marken och frigör näringsämnen som kan tas upp av växterna. Utformningen med större variation och mångfald i arter och miljöer kommer att bidra till en bättre jordmånsbildning i marken längs med stråken.

2.1 REGLERANDE AV LOKALKLIMAT

Genom sin naturlika och flerskiktade utformning kommer de grönblå stråken att bidra till reglerande av lokalklimat genom att tillföra svalka och skugga. Vegetation kommer att dämpa vinden och skyddade miljöer kommer att skapas nere vid vattendragens botten. Öppet vatten kommer också bidra till att reglera och jämna ut det lokala klimatet i området.

2.2 EROSIONSSKYDD

Stråken utformas på ett sätt som motverkar erosion. I första hand är det fokus på att förebygga att marken eroderar ner mot vattendragen för att hindra bortspolning av jord och förorening och tillförsel av näringsämnen till vattnet. Planteringar längs med släntkanter och utläggande av stenar och block bidrar till att förebygga risken för kraftig erosion.

2.3 SKYDD MOT EXTREMVÄDER

Stråken kommer att skydda området som helhet mot extrema väderförhållanden. Bland annat genom att jämna ut flöden i samband med häftiga skyfall men också genom att begränsa vindhastigheten i samband med kraftig blåst eller storm.

2.4 LUFTRENING

Tillförande av grönska i flera skikt kommer att bidra till förbättrad luftkvalitet i området.

2.5 REGLERING AV BULLER

Bullervallar är ett bärande inslag i grönstrukturen i området och bidrar därmed med flera funktioner samtidigt. Uppförande av bullervallar i kombination med relativt tät vegetation bidrar till att sänka både faktiska och upplevda bullerstörningar. I de delar där stråken går nere i sänkor finns extra bra skydd mot buller. Även den varierande topografin i övrigt kommer att bidra till att skapa många bullerskyddade platser längs de grönblå stråken i området.

2.6 RENING OCH REGLERING AV VATTEN

Rening och reglering av vatten har varit ett stort fokusområde i utformningen av stråken. Ett lokalt vattenvårdsprojekt (LOVA) har bidragit till att kommunen kunnat återställa av våtmarkerna i området. Våtmarkerna fyller funktionen att rena vattnet från näringsämnen som kväve och fosfor genom sedimentation och upptag från kringliggande växlighet. De har också utformats på ett sätt som gör att de kan fördröja stora mängder dagvatten och fungera för att jämna ut höga flöden.

2.7 POLLINERING

Utformningen längs de grönblå stråken kommer att gynna många pollinatörer. Den biologisk mångfalden ökar väsentligt genom flerskiktad vegetation med blommande örtvegetation, buskar och träd. Inte minst de delar som ska anläggas som blomsterängar kommer att kunna utgöra ett paradiset för många olika sorters pollinatörer.

2.8 REGLERING AV SKADEDJUR/SKADEVÄXTER

En mångfald av växter och djur som är anpassade till förhållandena på platsen minskar mängden skadedjur, skadeväxter och sjukdomsbärare. Genom en mångfald kan naturen reglera sig själv och de växter som är bäst anpassade till växtförhållandena på platsen blir de som blir mest konkurrenskraftiga.

3.1 MATFÖRSÖRJNING

Matförsörjning kan bli aktuell i viss utsträckning. En ambition finns om att plantera en viss andel ätliga växter längs med stråken. Framför allt kommer det att finnas mycket hassel i flera delar vilket bidrar med produktion av nötter. Potential finns för att i samverkan med skolan utveckla de ytor som ligger i nära anslutning till skolan och förskolan för ätliga växter. Exempelvis skulle en kulle där man planterar ätliga växter kunna skapas.

3.2 VATTENFÖRSÖRJNING

Genom skapande av vattenområden med permanent stående vatten ökar potentialen för vattenförsörjning i området. Framför allt kan de permanenta vattenytorna fylla en viktig funktion för många andra arter men även människan gynnas av att utformningen renar och håller kvar vatten som skulle kunna användas för exempelvis bevattning eller brandvattenförsörjning i samband med brand i området.

3.3 RÅVAROR

Genom plantering av buskar och träd skapas en betydande mängd biomassa längs de grönblå stråken. I huvudsak är det tänkt att de växter som växer i stråken blir kvar och används för rekreationssyfte. Dock kan tillväxten av biomassa ses som en resurs för området. Uttag av ris och även vissa träd kan bli aktuellt på längre sikt.

3.4 ENERGI

Den äng som planteras i anslutning till entrén kommer att generera en betydande mängd slaget gräs. Den ytan är tänkt att skötas som äng genom någon form av slåtter en gång per år. Ytan kommer att generera åtminstone ca 10 kubikmeter växtmassa per år.

4.1 FYSISK HÄLSA

Att stimulera till lek och fysisk aktivitet är ett av de övergripande syftena med utformningen av de grönblå stråken. En dynamisk design med naturmaterial och lösa föremål gör att miljön kommer att vara lekvänlig och spännande för alla som vistas här. En viktig funktion med de grönblå stråken blir att knyta samman området och möjliggöra rekreation i hela Maglehill. Stråken som utgår från de tidigare diken i odlingslandskapet ligger strategiskt placerade. Tillsammans med bullervallen bildar de en heltäckande struktur för rekreation som fångar upp samtliga delar av det nya området. Den sammanhängande strukturen möjliggör för människor att röra sig i naturområden och längs med vatten i sin närmiljö. Stråken kan följas i en rundslinga.

4.2 MENTALT VÄLBEFINNANDE

Närheten till naturområde blir en genomgående kvalitet för hela Maglehillsområdet. Det finns få delar av området där det blir längre än hundra meter till närmaste stråk för rekreation. Närheten till stråken innebär också att många kommer att uppleva dem från sin innemiljö. Människan mår bra av att se natur och att vistas i natur. Utformningen av stråken ska ge en känsla av att vara i naturen på de flesta håll längs med stråken. Det är en kvalitet som kommer bidra med mentalt välbefinnande för såväl boende som besökare i området.

4.3 KUNSKAP OCH INSPIRATION

Kommunen arbetar aktivt med att kommunicera tankarna bakom utformningen av de grönblå stråken i Maglehill. Denna projektbeskrivning är en del i att förmedla budskapet kring varför natur i närmiljön är en viktig kvalitet för oss människor. Att stråken ligger i nära anslutning till en skolgård gör dem extra intressanta som miljöer för inhämtning av kunskap och inspiration. Skolan och förskolan kommer att kunna använda de grönblå stråken i utbildningssyfte men också för rekreation och lek. Information längs med stråken blir en viktig del av utformningen.

4.4 SOCIAL INTERAKTION

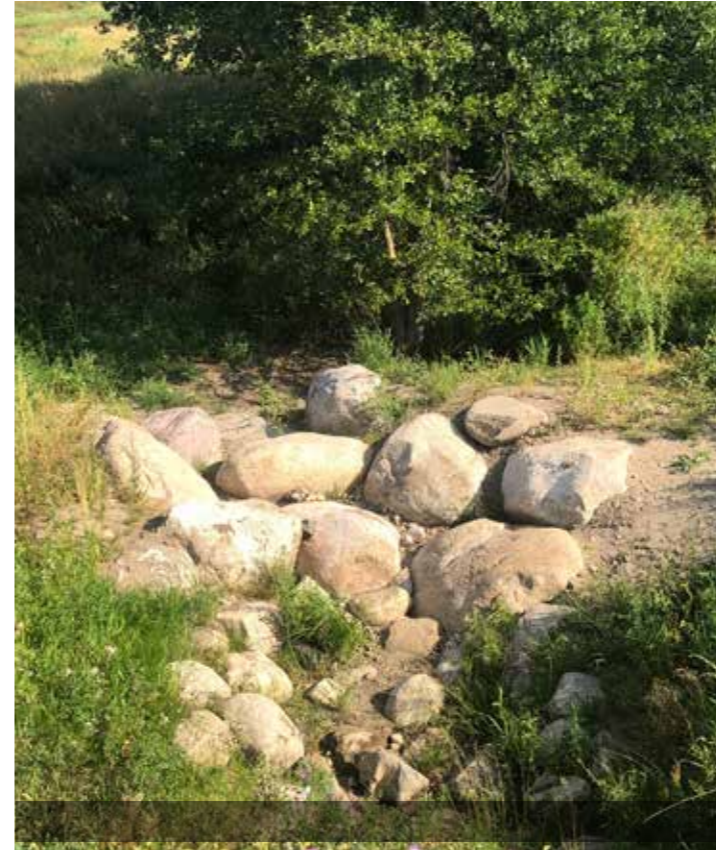
Utformningen av området inbjuder till social interaktion i många delar. Målet är en utformning som stimulerar till lek och fysisk aktivitet varvas med små rum och platser för avkoppling och återhämtning. Olika delar erbjuder olika kvaliteter och för olika behov. Eftersom grönstrukturen anläggs i stråk uppstår många tillfällen till social interaktion längs med sträckan och på de platsbildningen som uppstår i olika delar.

4.5 KULTURARV OCH IDENTITET

De delar som bevarats i området ska lyftas fram och informeras om. Inte minst den Åkerholme som hamnar inom skolområdet och den biotopskyddade lindallén som tidigare utgjort en del av den gamla gårdsmiljön som fanns på platsen där skolan nu byggs. Information om att platsens sentida historia som jordbrukslandskap kan också lyftas samt vilka för- och nackdelar det har inneburit att omvandla jordbruksmark till tätortsnära stadsbygd och natur.

Karaktärer

Karaktärer, beskrivningar

Det övergripande konceptet för grönstrukturen i området är återskapande av attraktiva miljöer på naturens villkor. Ambitionen är att skapa naturliga och naturlika miljöer av olika karaktär. Det handlar därmed inte om att återskapa detta område precis som det har sett ut en gång i tiden innan människans anspråk på platsen växte och formade om den. Även i samband med denna återgång till mer naturlig miljö handlar det förstås om mänskliga anspråk om att skapa goda vistelsemiljöer för människor men med den skillnaden att området formas för att bli ett område för alla som vill vistas här. En mångfald av arter såväl som av mänskliga brukare ska förhoppningsvis bidra till att fylla de grönblå stråken i Maglehill med nytt liv.

NATURLIKA PLANTERINGAR

Det naturlika ska vara genomgående i utformningen i Maglehill. Tidigare våtmarker i landskapet har åter fått ta form i sina ursprungliga miljöer där sedimenten från forna tider fortfarande kan anas i marken. På samma sätt ska den kringliggande vegetationen få utvecklas på ett naturligt sätt utan för stor inblandning av riktad skötsel för att uppnå en viss karaktär. Det naturlika är det naturliga och därmed det som eftersträvas längs med de grönblå stråken i Maglehill.

FLERSKIKTAD VEGETATION

En flerskiktad vegetation kan hysa betydligt högre mångfald av olika arter. Flerskiktad grönska skapar en variation på platsen och bidrar till betydligt fler ekosystemtjänster än öppen mark eller grönska i bara en nivå. Ambitionen är att det i övervägande del längs med stråken ska finnas grönska i flera nivåer. Ett täckande markskikt med ett varierande buskskikt över toppas av en hög krontäckning som blir mer eller mindre heltäckande längs med stora delar av stråken.

MÅNGFALD AV INHEMSKA ARTER

Området ska skapa förutsättningar för att en hög mångfald av arter ska kunna trivas. Genom återställande av sammanhängande våtmarker utan vandringshinder skapas bättre förutsättningar för vattenlevande organismer såväl som för många växter och djur som trivs i gränlandet mellan vatten och land. Genom plantering och sådd kan en stor variation av växter tillföras området. För att skapa en miljö som upplevs som inhemsk och hemmahörande på platsen så är ambitionen att prioritera användandet av inhemska arter. Alternativ kan behövas i vissa fall, exempelvis där det idag står mycket klibbal som på sikt riskerar att raderas ut helt av Phytophthora-angrepp. En större variation i växtmaterial kan också förhöja upplevelsen på avgränsade ytor, framför allt i de mest publika och exponerade delarna av stråken.

BÖLJANDE LANDSKAP

Planeringen ska förstärka och återskapa ett mer böljande landskap än det som formats i samband med omställningen till jordbrukslandskap. Även kvartersmarken kring och mellan stråken kommer att vara relativt plan i förhållande till hur det en gång har varit på platsen. En böljande topografi skapar förutsättningar för ett mer dynamiskt landskap med fler spännande platsbildningar. En omväxlande topografi är stimulerande för det mänskliga psyket och upplevs som mer intressant och estetiskt tilltalande. Böljande topografi skapar även en större variation och mångfald vad gäller växtplatser där olika arter kan trivas i olika mikroklimat. Kullar skapas på ett antal platser för att möjliggöra utblickar över omgivningen samt stimulera till lek och aktivitet.

BÄCKRAVIN

Eftersom blå- och grönstrukturen utgår från de vattendrag som återskapats i området så blir det naturligt att skapa miljöer kring bäckarna som samspelar med vattenmiljön. På de flera håll är det en relativt dramatisk topografi i anslutning till vattendraget med stora höjdskillnader som ska tas upp mellan omgivande kvartersmark och bäckbottnarna. I de delar där lutningen på vattendragen är större är det extra lämpligt att skapa mindre raviner som lutar ner mot bäcken. För att förebygga erosion från kringliggande slänter och för att skapa en mer naturlig utformning så bör slänterna utformas i konkav form. På så vis kan det även skapas möjlighet att röra sig nere vid vattnet nära mitten av stråken och därmed få besökaren känslan av att vara omsluten av natur.

RINNANDE VATTEN

Rinnande vatten tillför en betydande kvalitet till området. De delar där vattendragens lutning är aningen brantare blir denna karaktär påtaglig över stora delar av året med porlande livfullt vatten. Denna blöta perioden infaller undervinterhalvåret ofta från senhöst till vår. Framför allt i det östra stråket kan vattnet stundtals forsa fram då den östra bäcken avvattnar ett stort avrinningsområde uppströms. De övre delarna av östra stråket har relativt brant lutning, speciellt i den del där vattnet rinner i väst-östlig riktning. Rinnande vatten sammanfaller ofta med de delar som utformas som bäckravin runt omkring.

MEANDRANDE VATTENDRAG

Meandring har skapats i de delar av vattendragen där lutningen är låg. Lutningen på vattendraget behöver vara högst en procent eller ännu hellre mindre än en halv procent för att skapa optimala förutsättningar för vattnet att färdas långt och långsamt. Meandring är en naturlig process som innebär att vattendraget eroderar i ytterkanterna där hastigheten på vattnet är hög och sedimenterar/avsätter partiklar i innerkurvorna där hastigheten på vattnet är betydligt lägre. I den naturliga processen meandring bildas på sikt vattendrag som långsamt snirklar sig fram genom landskapet där vattnet färdas långsamt och långt. Meandring är estetiskt tilltalande och upplevs som naturligt. I de grönblå stråken är det framför allt i de nedre delarna av det östra stråket som meandring varit möjlig att skapa. Meandringen har också en viktig effekt för sedimentering av näringsämnen från det kringliggande jordbrukslandskapet.

VATTENSPEGLAR

Flera permanenta vattendammar finns längs med stråken. Vattenområdena har skapats i naturliga lågpunkter i landskapet och i delar där det tidigare varit våtmarker. I samtliga fall är dammarna grävda för att efterlikna naturliga dammar i den här typen av landskap med långa flacka slänter. Det bidrar även till att vattenmiljöerna inte utgör något betydande fara för de barn och unga som vistas och kommer att vistas i området. Vattenspeglarna tillför en stor kvalitet för rekreation. Permanenta vattenspeglar uppskattas av människor såväl som av många djur och växtarter som är beroende av permanent tillgång till vatten för sin överlevnad.

SUMPSKOG

Karaktären sumpskog finns framför allt i mittendelen av det östra stråket. Här omges den restaurerade bäcken av en vacker alsumpskog med höga raka stammar som sträcker sig mot himlen. Sumpskogs-karaktären är viktig att ta fasta på och bevara i området. En aspekt med sumpskogsmiljön är förstås att den är blöt vilket innebär att det krävs åtgärder för att möjliggöra att människor kan vistas i denna del över hela året. En möjlighet kan vara genom att tillgängliggöra området med hjälp av en träspång. Ett framtida hot mot alsumpskogen är svampsjukdomen Phytophthora som börjat drabba många alar i södra Sverige. Det finns idag inget inhemskt träd som kan ersätta alen i denna typ av miljöer.

BLOCKIG TERRÄNG

Terrängen i och kring området är naturligt stenig och blockig. Stora stenar skapar intressanta miljöer som uppskattas av såväl barn som vuxna men även många arter. Steniga och blockiga miljöer är ofta skyddade i odlingslandskapet eftersom de hyser en stor mångfald av arter. Steniga miljöer bidrar därmed till både höga upplevelsevärden och till biologisk mångfald. Inte minst vad gäller att skapa lekvänliga miljöer som stimulera till fysisk aktivitet hos både barn och leksugna vuxna. Större rundade block som förekommer naturligt på platsen och som grävts upp i samband med grävarbete i området är vackra att se på, absorberar värme och är roliga att klättra på. Block och stora stenar finns redan i de restaurerade vattendragen men är tänkt att vara ett genomgående inslag längs med hela de blågröna stråken.

ÄNGSYTOR

I anslutning till de mest nyttjade entréerna till de grönbå stråken skapas ytor med något mer intensiv skötsel. Även ängskaraktären ska i likhet med området i övrigt präglas av hög biologisk mångfald, naturlig känsla och ha fokus på inhemskt växtmaterial. Ängsytorna blir en slags paradytor men kan samtidigt användas för exempelvis pulkaåkning eller annan lek. Ängsytorna ska anläggas på kullar som täcks med ett par decimeter sand. Kullarna kan med fördel ha långa flacka sluttningar mot söder och en något brantare lutning mot norr. Sydsluttningarna blir varma och torra med ett gynnsamt mikroklimat för många ängsväxter.

UTBLICKAR

Utblickar och siktstråk är bärande inslag i utformningen. Inte minst från bullervallen som utgör en del av grönstrukturen finns goda förutsättningar för att skapa tilltalande utblickar över olika delar av området. De större blocken och kullarna som är återkommande inslag längs med stråken blir också lämpliga platser för utblickar. Branta slanter finns längs med långa sträckor. I de fall det är lämpligt eller möjligt att röra sig en bit upp i slanten skapas på ett naturligt sätt möjlighet till utblick ner över naturmiljöerna längs stråken.

LÖSA FÖREMÅL

Förekomsten av lösa föremål utgör en viktig del av karaktären på stråken. Utformningen ska skapa tillåtande miljöer som stimulerar sinnen hos besökaren. Lösa föremål som pinnar, stenar, frukter och blad ska inte städas undan utan istället utgöra grund för lek och upplevelser. Inte minst ur barns perspektiv är förekomsten av lösa föremål avgörande för hur lekvänlig en miljö upplevs. Redan i utformningen av vattenstråken har pinnar och mindre stockar placerats ut för att styra om vattnets flöde och skapa gynnsamma mikroklimat där vattenlevande arter kan trivas. På samma sätt kan lösa föremål vara positivt för den biologiska mångfalden även på land.

RUMSLIGHET

Med hjälp av vegetation, stenar och vattendrag skapas rumlighet och mindre avgränsade enheter längs med stråken. Rumslighet kan upplevas i flera olika skalor, från små nischer och skrymslen till stora landskapsrum. Längs med stråken finns en ambition om att skapa olika platser som upplevs som inneslutande och trygga. Rumsbildningarna ska i flera fall vara avskärmade från den kringliggande bebyggelsen så att den som vistas i stråken i delar kan få en känsla av att vara mitt i naturen.

Rumslighet i olika skala uppnås genom formande av landskapet, genom utplacering av stenar och block samt genom planteringar av träd, buskar och örtvegetation. Växtlighet är en effektiv rumsbildare som redan finns på platser i flera delar längs med stråken. Genom plantering kan även övriga delar av stråken delas in i sekvenser och rum som anpassas till hur miljön ska användas. Rumslighet i större skala skapas i anslutning till vattenspeglarna och andra öppna ytor längs med stråken. Att bäckfårorna är nedgrävda och utgör lågpunkter i området innebär också att det bildas naturliga rum men de kringliggande slanterna som väggar.

UTFORMNING

Den här delen heter utformning och visar i grova drag hur stråken kan utformas för att uppnå det uttryck och de karaktärer som beskrivs i projektbeskrivningen. Utformningsdelen delar upp stråken i sex delområden vilka i sin tur är indelade i mindre delar (a,b,c..etc). Här beskrivs del 1,2 och 3 eftersom del 4,5 och 6 kommer att anläggas i ett senare skede.

Utformningsbeskrivningarna beskriver den tänkta utformningen i grova drag en grov uppskattning av förmodade kostnader. Kostnadsbilden kan påverkas bland annat beroende kvalitet och bredd på de stigar som anläggs men även genom vägval när det gäller antalet plantor och storleken på dessa samt hur mycket massor och stenblock som behöver flyttas.

Den föreslagna utformningen är tillgänglig för alla i alla delar. Ett förslag finns om att skapa detta i område fyra där det finns två parallella alternativ för den framtida utformningen.

Del 1 och 2 är de delar som kommit längst i planeringen och som kan genomföras under 2023. Även del 3 och 5 skulle kunna genomföras i närtid i mån av resurser. Område 6 är den del där det finns störst osäkerheter med omgivande detaljplaner där arbete pågår eller som är överklagade.

Övergripande utformning

- Grönblåa stråk i Maglehill

1-6 Områdesbeskrivning

Bäckravin med inhemska växtarter och stenar från platsen. Närmast bullervallen höjer sig en större blockig kulle.

1

Bäckravin med inhemska träd och buskar. Stenar från platsen.

6

Område 4, 5 och 6 planeras och anläggs i ett senare skede

Ny utformning av slänten vid lekplatsen.

Riktad skötsel som gynnar återväxt av önskade träd och buskar

Befintlig sumpskog av al. Plantera in undervegetation för flerskiktad karaktär och för att nya träd ska växa fram på sikt.

Meandrande vattendrag

4

Lekvänlig miljö närmast skolan med en variation av träd, buskar, stenar, stockar och stundvis rinnande vatten.

2

Slänter och våtmark planterade med inhemska träd, buskar och fröblandningar.

Vattenspegel

Meandrande vattendrag

3

Vattenspegel

Vattenspegel med flacka slänter

Kullar av sand med växter av ängskaraktär. Bildar entré till det västra stråket.

Entré till det östra stråket från Per Nils väg. Omformning av slänten och tillförda block och växter.

skala 1:2000 (A3) ↑

Utformning område 1

En övergripande karaktär för området är bäckravinen där bäcken kantas av stenar från platsen samt inhemska arter av träd och buskar.

I den södra delen är området smalare och slänterna ner mot bäcken är brantare. Längre upp längs bäcken breddar sig den allmänna platsmarken och ger plats åt ett mer böljande landskap med en blockig kulle iklädd vegetation likt en skogskulle.

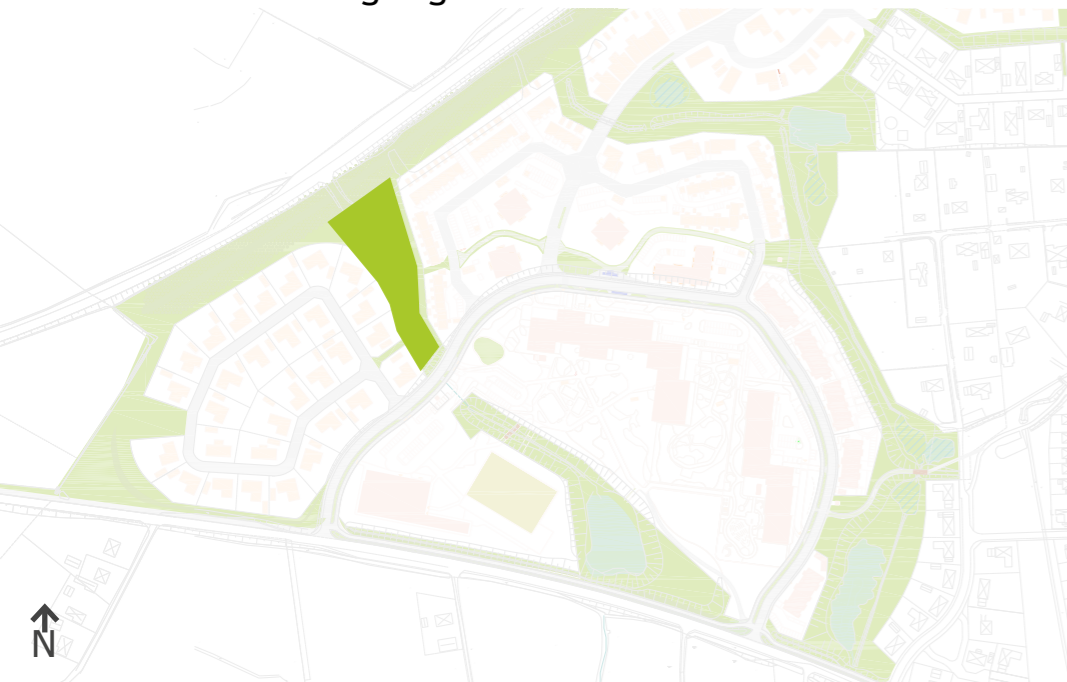
På mindre grusade stigar ska det gå att röra sig genom området och uppleva och utforska naturen på nära håll.

SKÖTSEL

Då området har en naturlig karaktär kommer skötseln att ske mer extensivt. Eftersom det planteras en stor mängd mindre växter från början kommer området att efter hand gallras ut och vissa träd och buskar kommer att gynnas.

3 meter från tomtgräns klippas gräset som bruksgräsmatta för att förhindra att växtlighet kommer in på kringliggande tomter.

Instängsling krävs under etableringstiden för att skydda växter från gnagskador.

KARAKTÄRER

- *Flerskiktad vegetation*
- *Naturlika planteringar*
- *Mångfald av inhemska arter*
- *Böljande landskap*
- *Bäckravin*
- *Rinnande vatten*
- *Blockig terräng*
- *Rumslighet*
- *Lösa föremål*

EKOSYSTEMTJÄNSTER

<i>Biologisk mångfald</i>	<i>Reglering av buller</i>
<i>Ekologiskt samspel</i>	<i>Rening och reglering av vatten</i>
<i>Livsmiljöer</i>	<i>Pollinering</i>
<i>Naturliga kretslopp</i>	<i>Reglering av skadedjur och skadeväxter</i>
<i>Jordmänsbildning</i>	<i>Fysisk hälsa</i>
<i>Reglerande av lokalklimat</i>	<i>Mentalt välbefinnande</i>
<i>Erosionsskydd</i>	<i>Kulturarv och identitet</i>
<i>Skydd mot extremväder</i>	<i>Social interaktion</i>
<i>Luftrening</i>	<i>Kunskap och inspiration</i>

Referensbild från Rinnebäcksravinen, Lund
Rinnebäcksravinen, Lund, Scania, Sweden (1) - July 2018 Rickard Törnblad

Referensbild från Rövarekulan, Löberöd

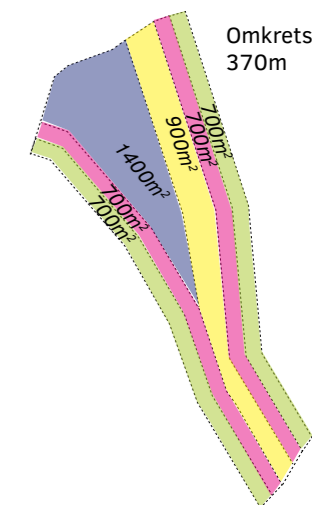

Referensbild bro över en bäck.

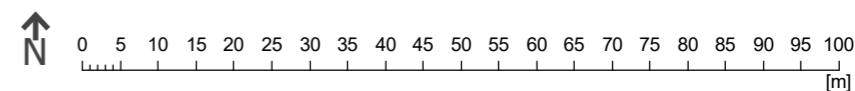
Karaktärer

- 1a Skoglik kulle
- 1b Bäckravinen
- 1c Våtmark
- 1d Klippt gräs

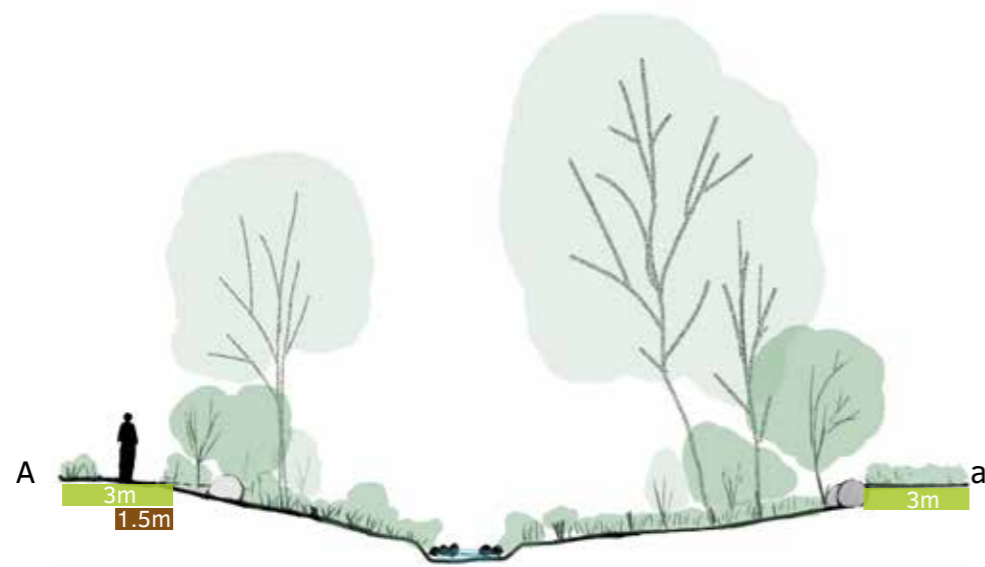

Teckenförklaring

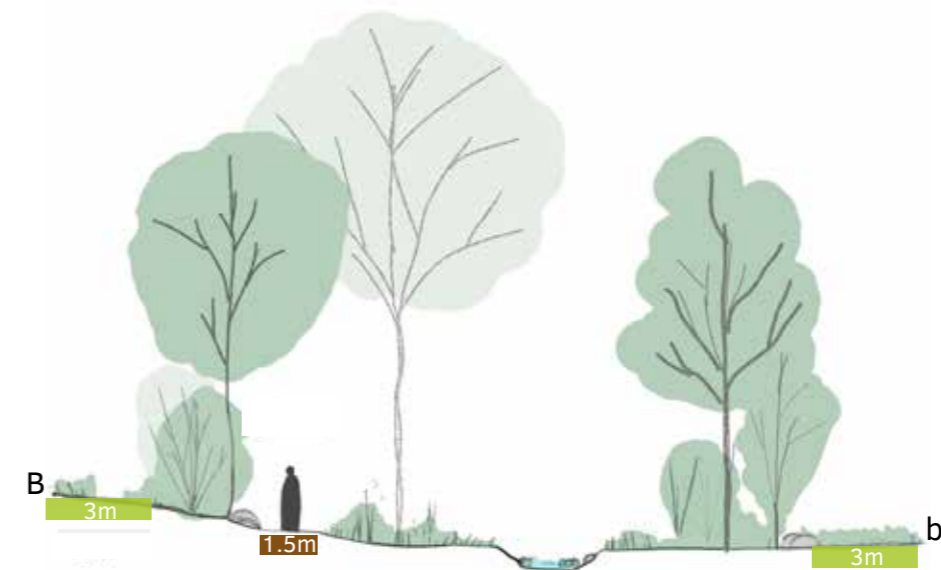
- Områdesgräns
- Grusad stig ca 1.5 m
- Bro
- Klippt gräs 3 m
- Befintligt träd
- Nytt träd
- Ny buske
- Sten

1:1 000 (A3)

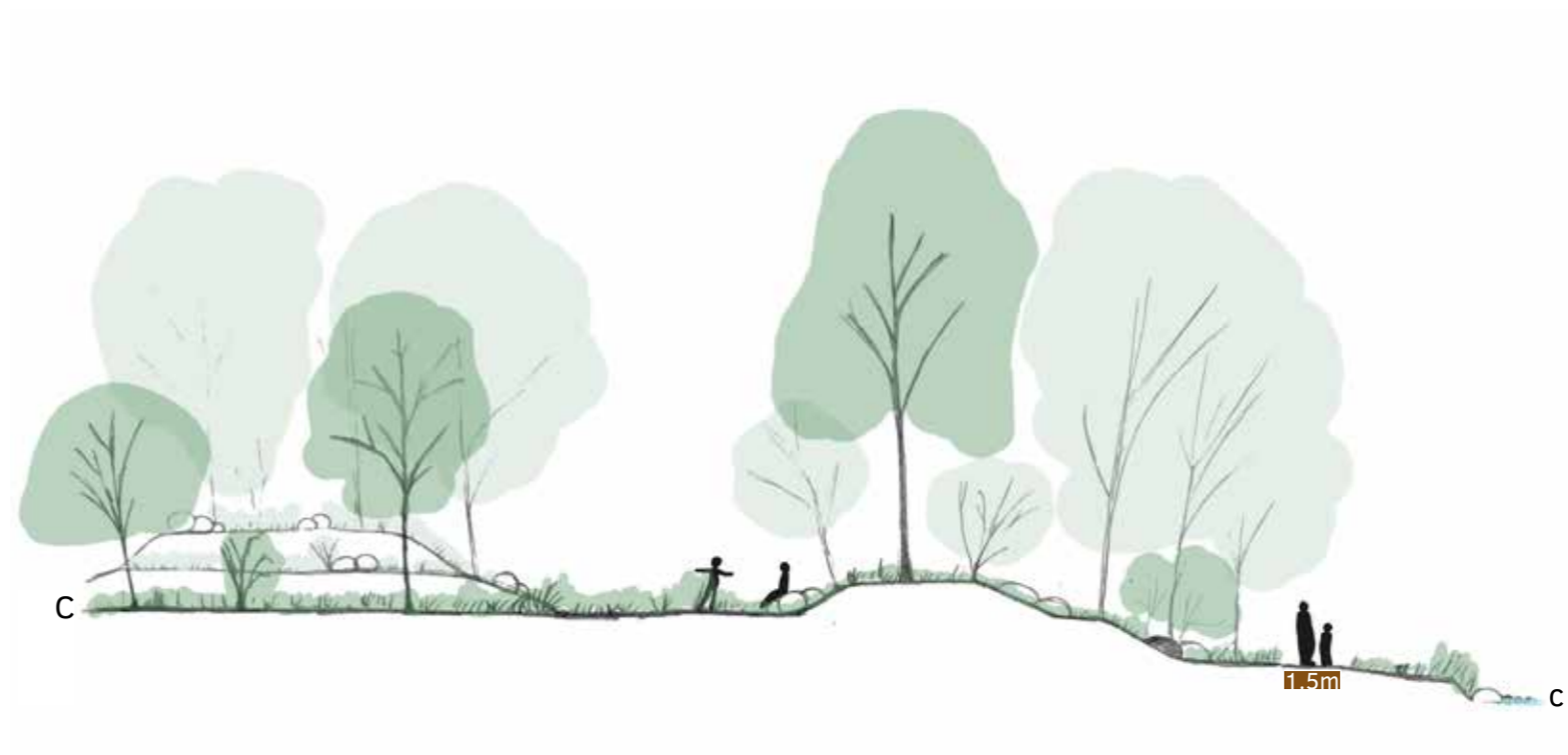
Sektion A-a

Sektion B-b

Sektion C-c

Skala 1:200 (A3)
0 1 5m 20

Utformning område 2

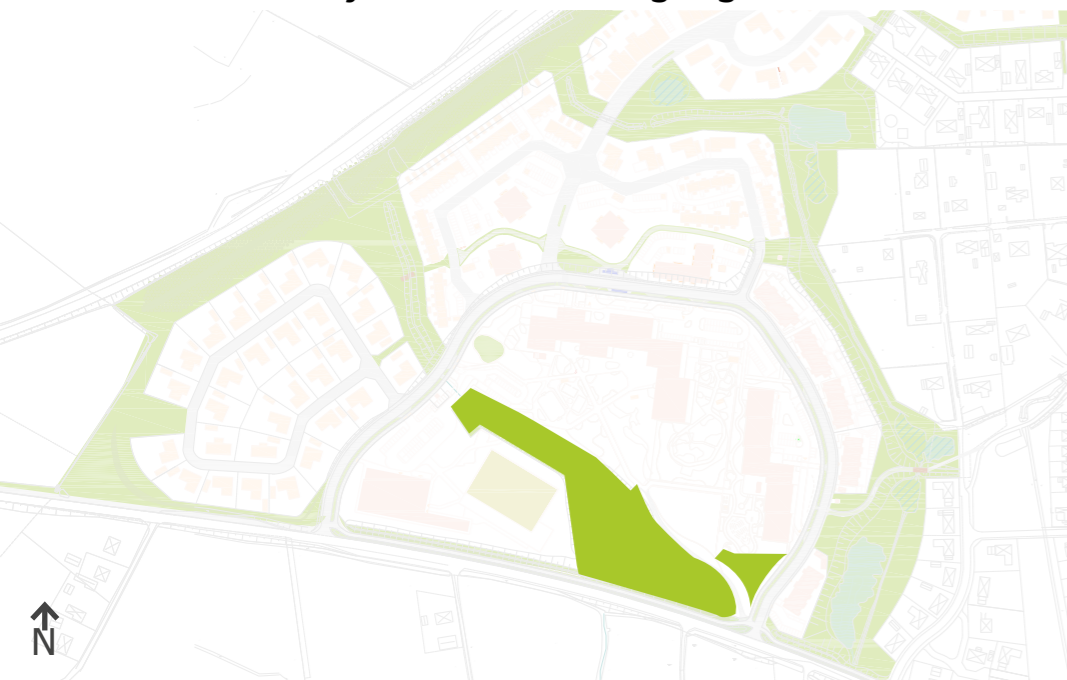
Stenar, vegetation, vatten, kullar och slänter utgör perfekta lekmiljöer. Den norra delen av område B ska bjuda in till barns lek och vid anläggning kommer materialet placeras varsamt och med noggrannhet.

Längre bort från skolan finns den öppna vattenspejeln, ett funktionellt och estetiskt inspel. I slänten ner mot det öppna vattnet planteras öar med buskar och mindre träd tillsammans med stenar från platsen. Slänten vid idrottsplatsen utgörs av något större träd och buskar.

I områdets södra del breder sig två kullar ut som fylls av växter med blommande och strukturella värden under hela växtsäsongen. Genom en mindre gångstig ska allmänheten kunna röra sig längs det grönblåa stråket och promenaden bjuder på varierande topografi.

SKÖTSEL

Området ska vara naturligt och skötas därefter. Ett högt slitage från lek kan komma att hämma viss växtlighet. Sandkullen med ängsväxter samt ytan runt omkring ska klippas en gång under vintern och materialet ska tas bort från platsen för att upprätthålla en mager jord. Instängsling krävs under etableringstiden för att skydda växter från gnagskador.

KARAKTÄRER

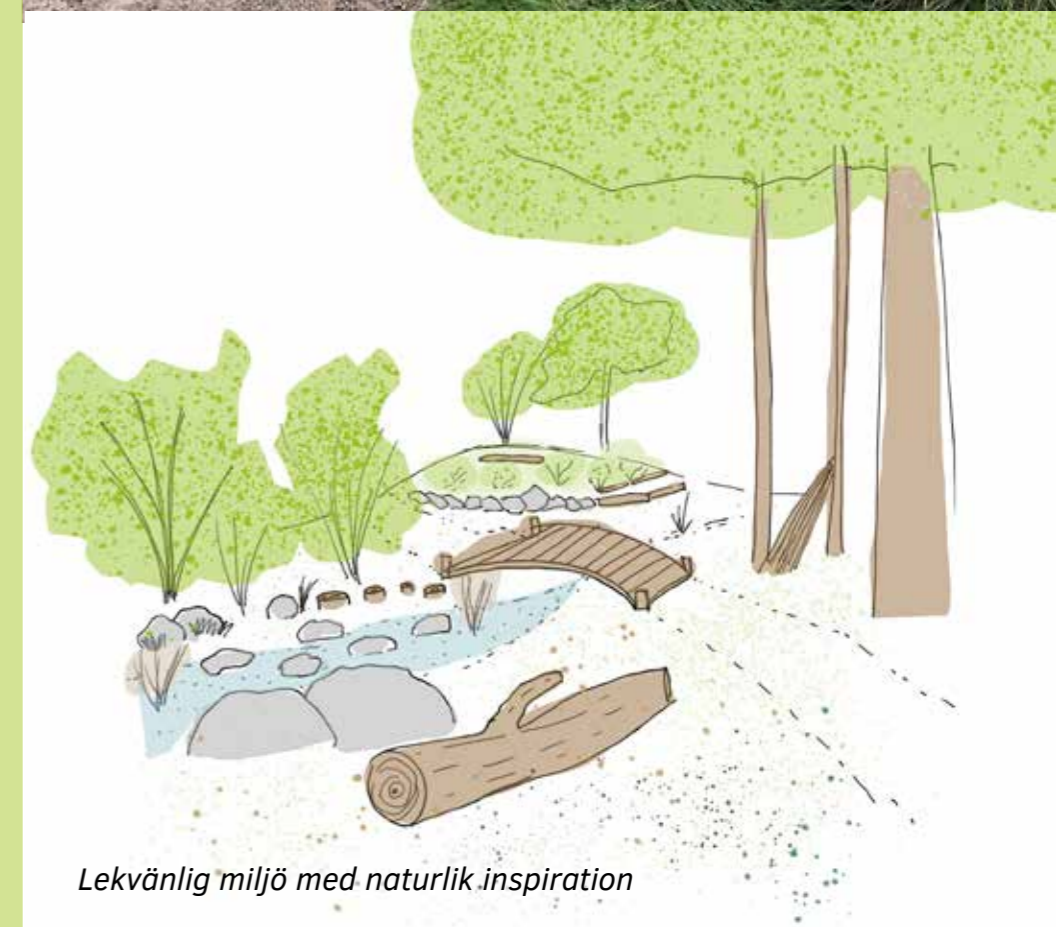
- Lekvänlig miljö
- Flerskiktad vegetation
- Naturlika planteringar
- Mångfald av inhemska arter
- Böljande landskap
- Vattenspeglar
- Blockig terräng
- Utblickar
- Rumslighet
- Lösa föremål

EKOSYSTEMTJÄNSTER

 Biologisk mångfald	 Rening och reglering av vatten
 Ekologiskt samspel	 Pollinering
 Livsmiljöer	 Reglering av skadedjur och skadeväxter
 Naturliga kretslopp	 Matförsörjning
 Jordmånsbildning	 Vattenförsörjning
 Reglerande av lokalklimat	 Fysisk hälsa
 Erosionsskydd	 Mentalt välbefinnande
 Skydd mot extremväder	 Kulturarv och identitet
 Luftrening	 Social interaktion
 Reglering av buller	 Kunskap och inspiration

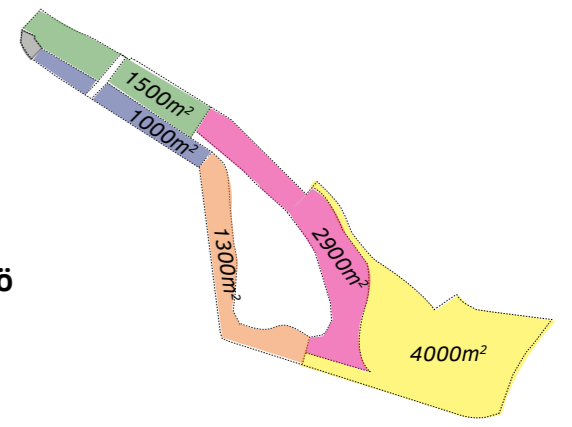

Referensbild från ängsplantering, Stadsparken Laholm

Lekvänlig miljö med naturlig inspiration

ILLUSTRATIONSPLAN - UTFORMNING OMRÅDE 2

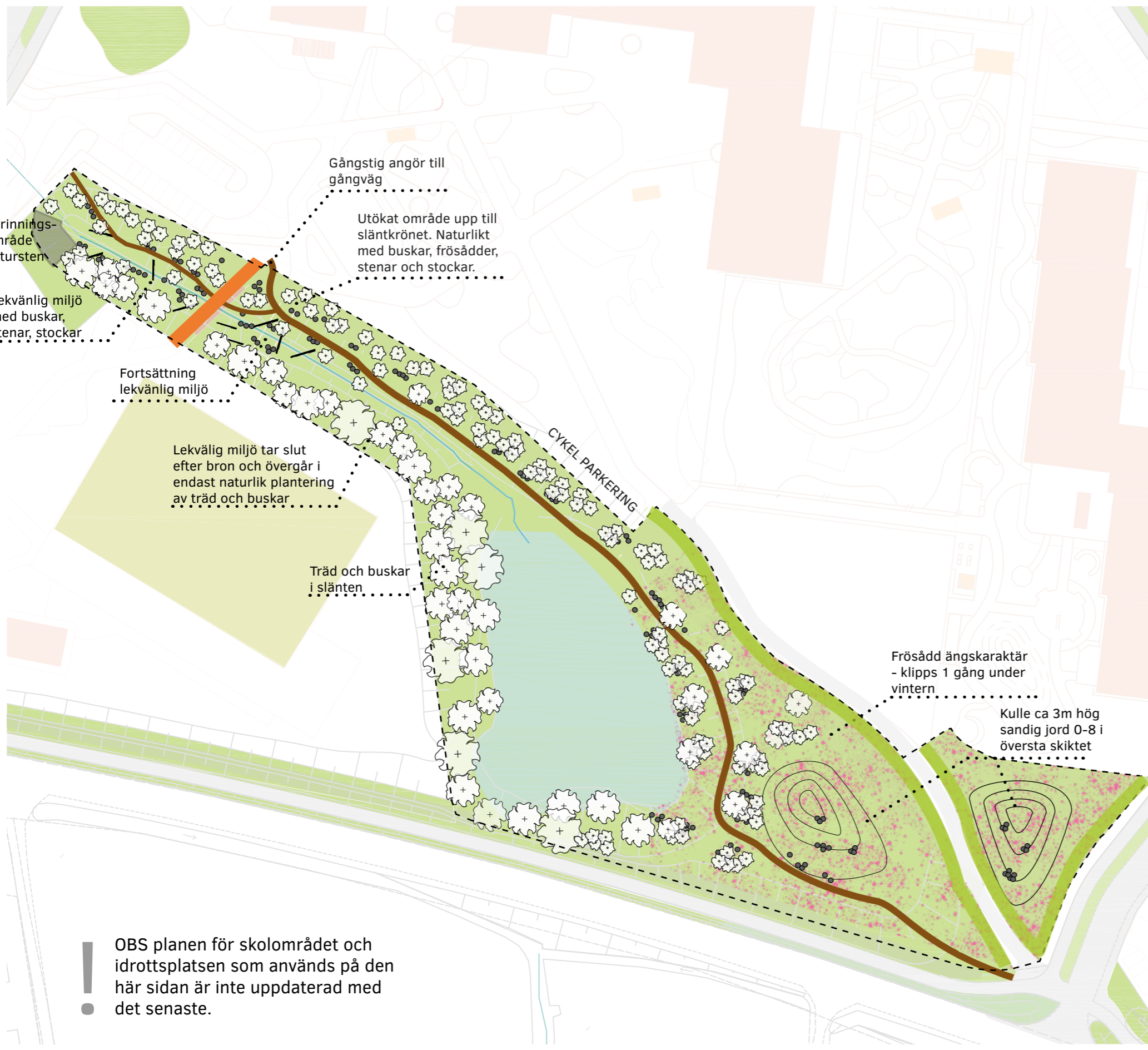
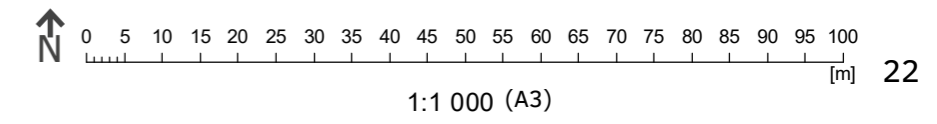

Karaktärer

- 2a. Lekvänlig skogsmiljö
- 2b. Lekmiljö
- 2c. Skogsslänt
- 2.d Buskslänter
- 2.e Sandkular - frösådd

Teckenförklaring

- Områdesgräns
- Nytt träd
- Grusad stig ca 1.5 m
- Ny buske
- Mindre grusad stig
- Sten
- Bro
- Stockar
- 3m klippt gräs
- Frösådd änggkaraktär

Avrinningsområde natursten

Lekvänlig miljö med buskar, stenar, stockar

Gångstig angör till gångväg

Utökat område upp till släntkrönet. Naturligt med buskar, frösådder, stenar och stockar.

Fortsättning lekvänlig miljö

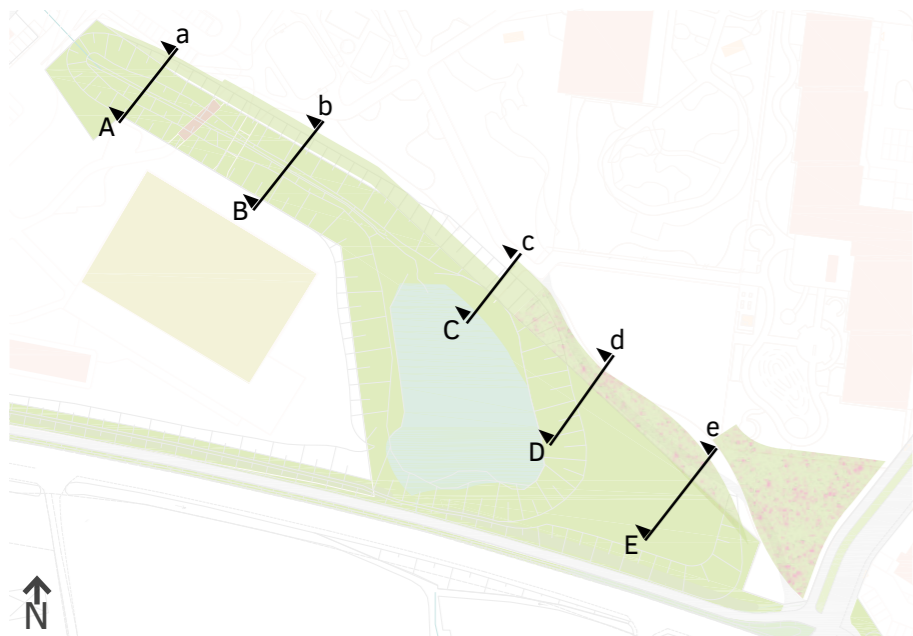
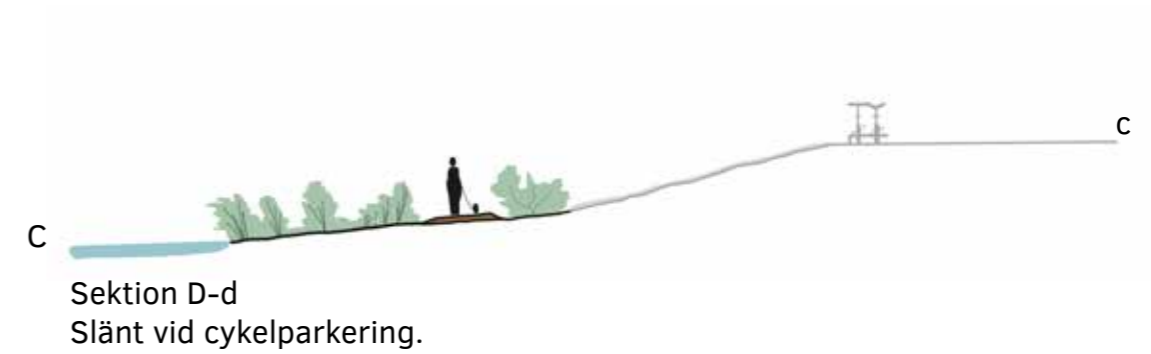
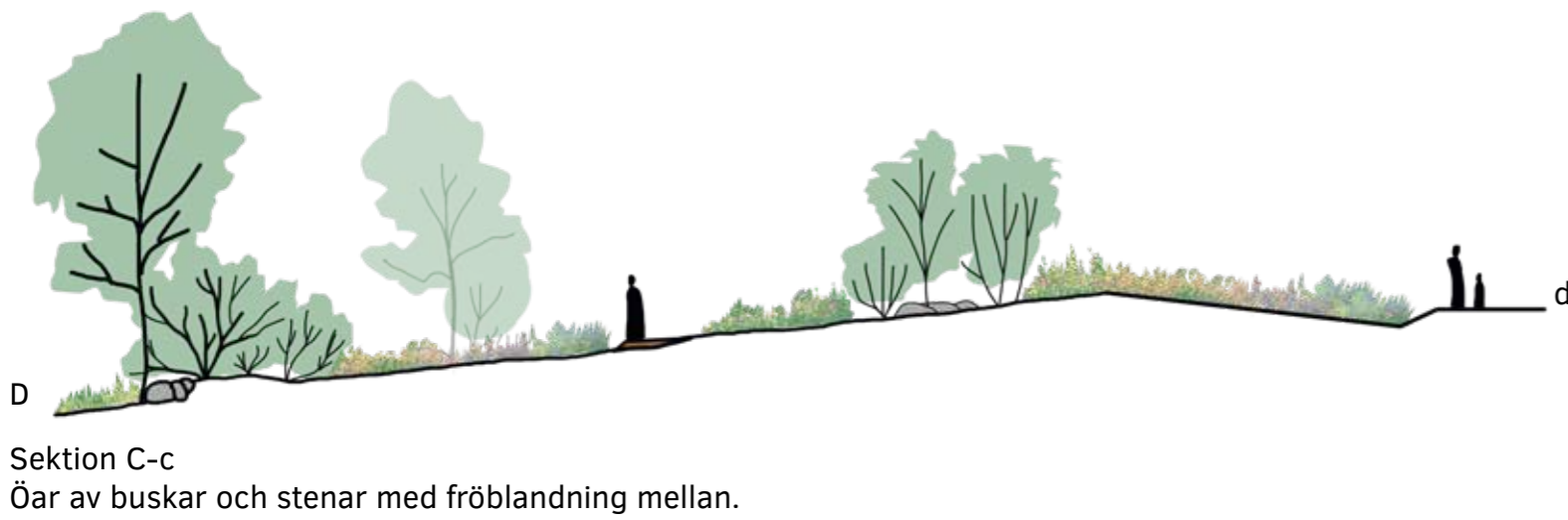
Lekvälig miljö tar slut efter bron och övergår i endast naturlig plantering av träd och buskar

Träd och buskar i slänten

Frösådd ängs-karaktär - klipps 1 gång under vintern

Kulle ca 3m hög sandig jord 0-8 i översta skiktet

OBS planen för skolområdet och idrottsplatsen som används på den här sidan är inte uppdaterad med det senaste.

Utformning område 3

I område C har ett rakt dike blivit ett meandrande vattendrag och en öppen vattenspegel. Runt vattnet finns en slänt där buskar av inhemska arter planterades i december 2022. På sikt kommer buskarna att växa sig större och en mer naturlig karaktär kommer att ta form.

Framkomlighet runt om vattnet är viktigt och genom en mindre stig kan den promenerande ta sig längs med vattnet och vidare runt i Maglehill. En viktig yta för området kommer att bli den syd östra delen som fungerar som en entré till Maglehill och de grönbåa stråken.

SKÖTSEL

Skötsel i området sker ett par gånger per år då det är ett naturligt område. Eftersom det planteras en stor mängd mindre växter kommer området att efter hand gallras ut och vissa lignoser kommer på ett naturligt sätt eller genom skötsel gynnas och andra inte.

KARAKTÄRER

- Naturlika planteringar
- Mångfald av inhemska arter
- Böljande landskap
- Rinnande vatten
- Meandrande vattendrag
- Vattenspeglar

EKOSYSTEMTJÄNSTER

 Biologisk mångfald	 Rening och reglering av vatten
 Ekologiskt samspel	 Pollinering
 Livsmiljöer	 Reglering av skadedjur och skadeväxter
 Naturliga kretslopp	 Vattenförsörjning
 Jordmånsbildning	 Råvaror
 Reglerande av lokalklimat	 Fysisk hälsa
 Erosionsskydd	 Mentalt välbefinnande
 Skydd mot extremväder	 Kulturarv och identitet
 Luftrening	 Social interaktion
 Reglering av buller	 Kunskap och inspiration

Referensbild från Höörsån, Höör

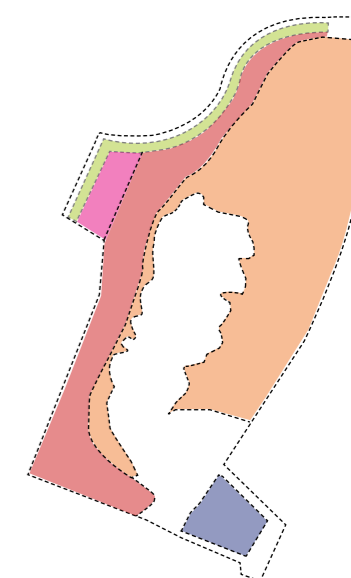

Referensbild från Brännemölladammen, Höör

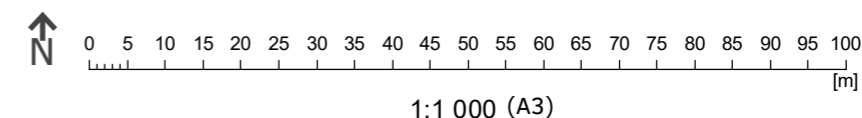
Karktärier

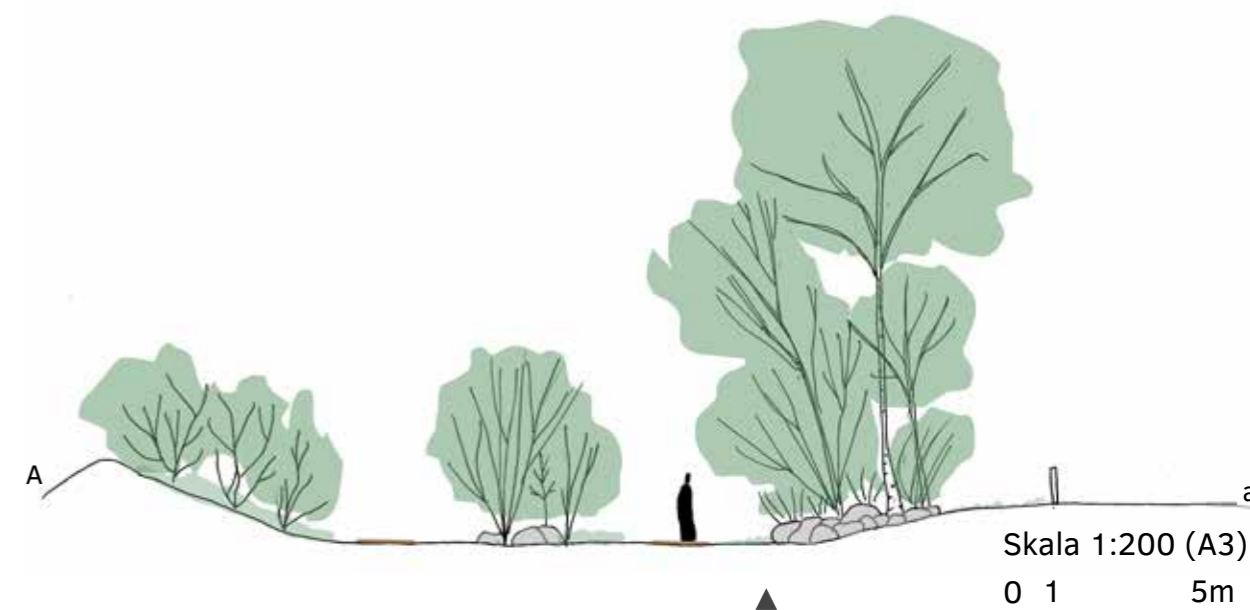
- 3a. Entrén
- 3b. Planterad slänt
- 3c. Buskplantering
- 3d. Våtmavr
- 3e. Klippt gräs

Teckenförklaring

- Områdesgräns
- Grusad stig ca vv1.5 m
- Bro
- Klippt gräs 3 m
- Befintligt träd
- + Nytt träd
- Ny buske
- Sten

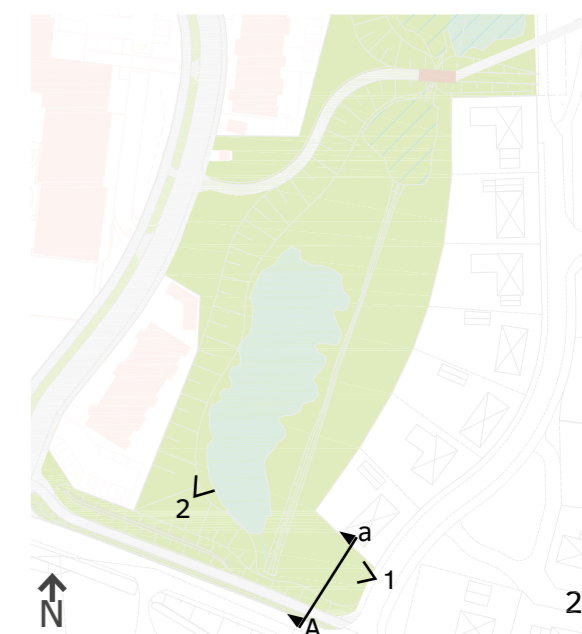

◀ Vy 1
Entrén. Buskar, träd
och stenar i grupper.
Klippt gräs runt grup-
pen kommer att bidra
till ett prydligt intryck.

▲ Sektion A-a
Entrén. I sänkan
mellan bullervallen
och hustomten.

◀ Vy 2
Våtmarksområdet. På
sikt kommer träd och
buskar att växa upp
och skapa en naturlig
plantering runt det
öppna vattnet.

Planteringar inom området kommer att göras i form av större landskapsplanteringar.

Den huvudsakliga inriktningen är att använda små barrotade plantor som i större mängd planteras sent på året i grupper. Det finns flera skäl till att plantera tätt med mindre barrotade plantor, både vad gäller hantering, etablering och skötsel samt för att utveckla önskade karaktärer och skapa rumslighet. Nedan listas nyttorna med att plantera på det tänkta sättet:

ETABLERING

Barrotade plantor har generellt sätt bättre och snabbare etablering eftersom deras rotsystem inte är stöpt i en speciell form som hämmar rötternas möjlighet att ta sig ut från den krukade formen på rotklumpen. Utan befintlig jord som följer med plantan så kan rötterna i stället anpassa sig till det substrat där de placeras då de planteras.

PRAKTISKT GENOMFÖRANDE

Plantering med barrotade växter innebär en mindre insats vid planteringstillfället. Plantorna är buntade och kan lätt bäras ut till platsen i form av knippen och buntar. De är lätta att hantera och placera ut enligt önskemål och går snabbare att plantera per planta då det inte finns någon rotklump som behöver beredas eller fuktas innan den sätts i jorden.

EKONOMI

Genom att köpa in mindre kvaliteter blir det en betydligt lägre inköpskostnad per planta. Barrotade plantor kostar dessutom flera gånger mindre än plantor i kruka. Leveransen blir billigare och kostnaden för planteringsarbetet blir lägre eftersom barrotade växter är tar mindre plats och väger betydligt mindre.

FLEXIBILITET

Genom en förhållandevis liten insats och mindre investering i samband med plantering blir det lättare att i efterhand justera struktur och utformning genom att flytta plantor till önskade lägen eller helt enkelt ta bort överflödiga plantor. Storskaliga landskapsplanteringar skapar en flexibilitet att jobba vidare och förstärka olika karaktärer och ha kvar valet vilka plantor som ska gynnas i ett senare skede.

NATURLIG SUCCESSION

Barrotade växter som planteras i stor mängd anpassar sig snabbt till växtplatsen och till intilliggande växtlighet. Genom större planteringar med relativt tätt med växter skapas goda förutsättningar för att växterna kan hjälpa varandra att behålla fukt och näring på växtplatsen då de täta rotsystemen binder marken och minskar erosion och utlakning av näringsämnen.

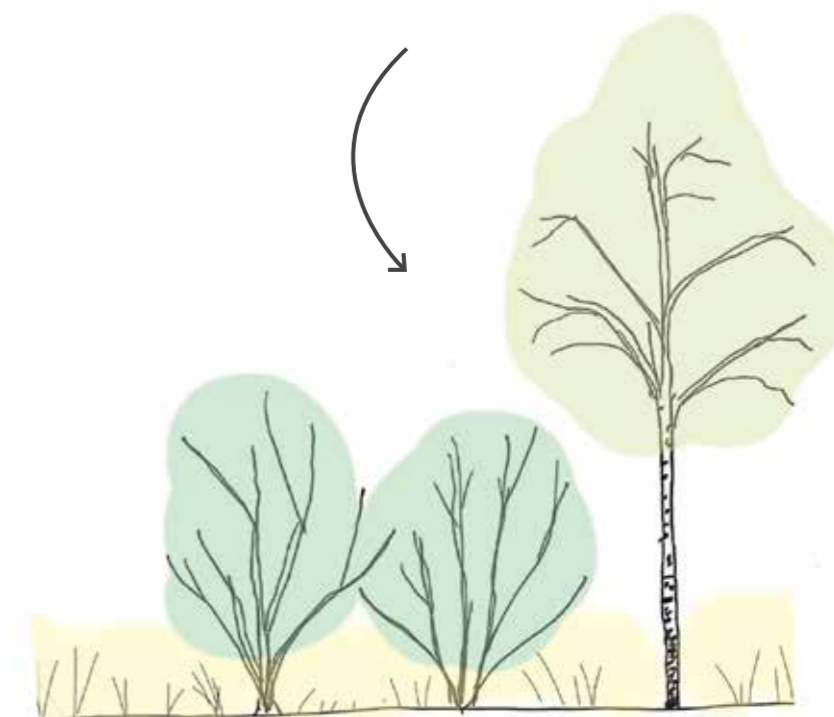
I snitt går det åt **1 planta/m²** där det önskas en tätare vegetation

Genom att plantera flera träd och buskar samtidigt, hjälps de åt att skydda varandra när de är små.

Efter några år kan vissa träd och buskar gallras ut för att skapa önskvärd karaktär.

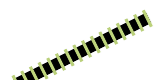

När träden och buskarna har vuxit sig större gallras planteringen för att fortsätta skapa en önskad karaktär.

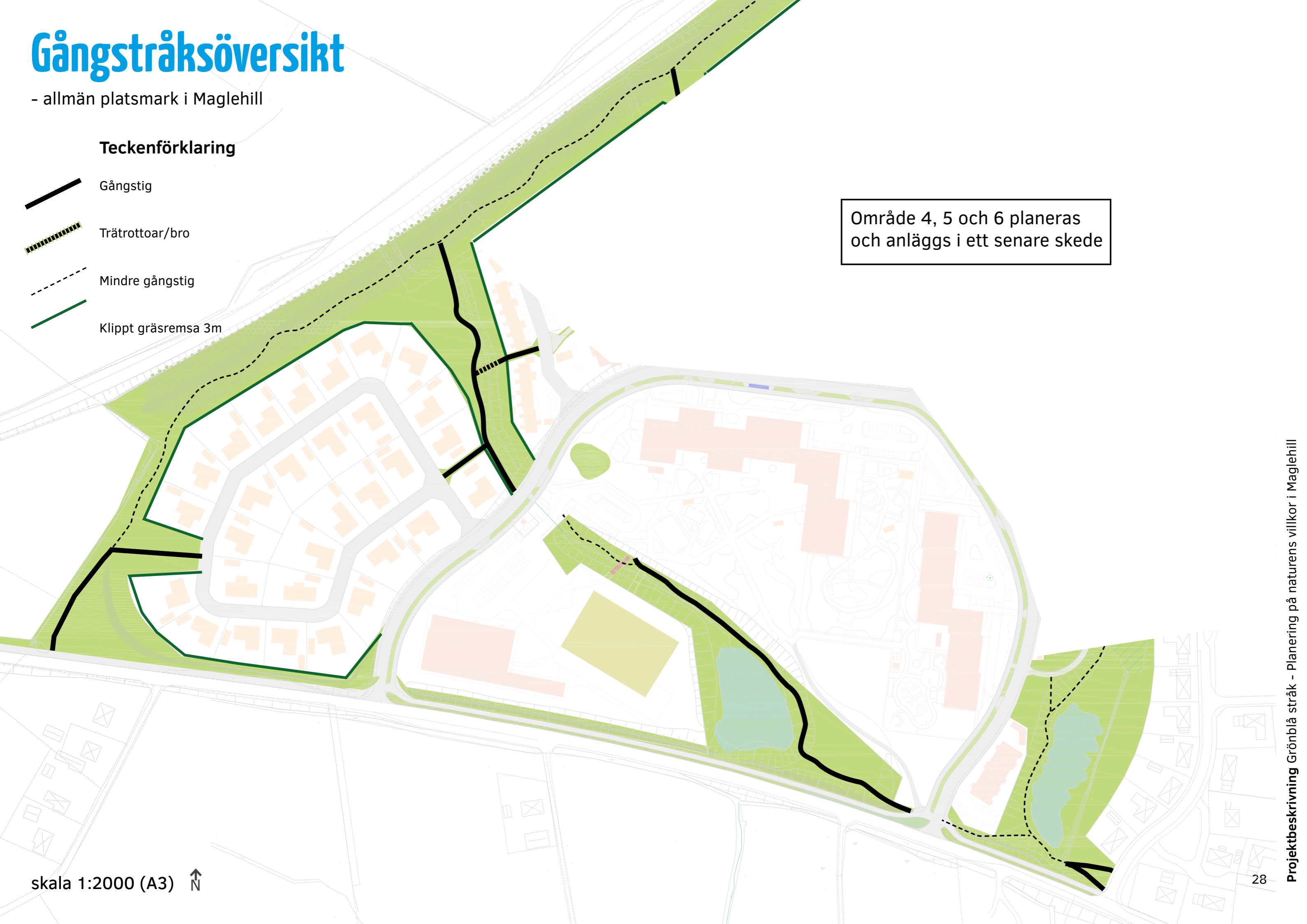
Gångstråksöversikt

- allmän platsmark i Maglehill

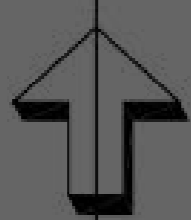
Teckenförklaring

- Gångstig
- Trätrottoar/bro
- Mindre gångstig
- Klippt gräsremsa 3m

Område 4, 5 och 6 planeras och anläggs i ett senare skede

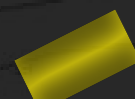

skala 1:2000 (A3)

Belysningsöversikt

- allmän platsmark i Maglehill

Teckenförklaring

- Huvudgata belysning för väg och G/C-väg
- Lokalgata - belysning för väg
- C/G-vägbeslysning
- Gångstråk, eventuellt med enklare belysning. exv. pollare

